

GROEIEN VANUIT DE BASIS. HOE ORGANISEER JE PARTICIPATIE VAN ONDERUIT?

TWEEDE CONFERENTIE VAN NETWERK PARTICIPATIE,
15 MAART 2011, GENT

ONTDEK HOE JE MET BOTTOM-UP PARTICIPATIE MÉÉR BEREIKT

Steeds meer burgers, klanten, werknemers, consumenten... organiseren zich buiten de klassieke overlegkanalen. Van onderuit laten ze hun stem horen, en willen ze beleid of organisatie mee beïnvloeden.

Hoe ga je als ambtenaar, beleidsmaker of ondernemer constructief om met deze nieuwe maatschappelijke trend zodat je patstellingen zoals bijvoorbeeld de Lange Wapper kan vermijden? Op welke manier kan je als burger of middenveldorganisatie via participatie onze democratie helpen voeden? Wat zijn belangrijke aandachtspunten bij het organiseren van participatie van onderuit? En wat maakt deze bottom-up benadering net zo verrijkend?

GROEIEN

VANUIT DE

BASIS

HOE ORGANISEER JE

PARTICIPATIE

VAN ONDERUIT?

15/3
2011

netwerk participatie

WIM VAN HEES
ADEMLOOS

OOSTERWHEEL

R1

Cap. 65.000

R2

300.000...

STAD AAN STROOM
RIJOL

90.000 Linnen 500m
Autobrug

170.000 1000 m
250.000 1500 m

ONAFHANKELIJK

ADEMLOOS

DOOR DE
OVERHEID
GECREERD

HOEVEEL?

ZWIJGEN IS GEEN OPTIE

VS
BAM

1. VAN NIETS NAAR
MATUUR

2. STRATEGISCHE
ALLIANTIES

STRATEGIEGEMAK
MOBILEIT

MEDISCH
MILIEU
BBL-NATUURPUNT

GROENE LONG

ST. JOZEF
INSTITUUT

FIJN STOF

SPREEKRECHT
≠
LUISTERPLICHT

REFERENDUM

18/10/2009

60/40
NEE JA
50x
BUDGET

AGENDA

- WELKOM + INLEIDING
- WIM VAN HEES
VORLEZER ADEMLOOS
- ONDERZOEKSGROEPEN
- CASES, CASES, CASES
- REFLECTIE
ONDERZOEKSGROEPEN
- REFLECTIE door
Ann De Meulenaere
DE VIRTUELE
VERENIGINGEN

NETWERK

ONTMOETING
TUSSEN
"BOVEN"
EN
"ONDER"

DEVELOP
WORKSHOPS
OPLEIDINGEN
UITWISSELEN

DUURZAME
OPLOSSINGEN

PARTICIPATIE
Waarom
niet
samen
doelgroep?

HOE DE
ZAKELIJKE
MIND
BETREKKEN?

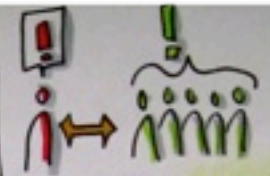
HOE MOGELIJKE
DOELGROEPEN
TE BETREKKEN?

HOE
BELANGHEBBENDEN
ENGAGEREN?

REPRESENTATIVITEIT
HOE?

HOE
MENSEN
BETREKKEN
OP EEN
NIET-NORMERENDE
MANIER?

HOE
DOELGROEP
BETREKKEN?

HOE KAN OVEREID
SPECIFIEKE BELANGEN
KOPPELEN AAN
ALGEMEEN BELANG?
HOE STEL JE GROEP
SAMEN?

HOE DE
VERWENDE
BURGER
ACTIVEREN?

HOE DETECTEER JE
ECHTE NODEN?

HOE DOORBREEK JE
JEDERS LOGICA
(Denk - denk -
Lop - lop)

PARTICIPATIE
HOE OP
POLITIEKE
AGENDA?

HOE OVERTUIG JE
POLITICI VAN
PARTICIPATIEVE
BESLUITVORMING?

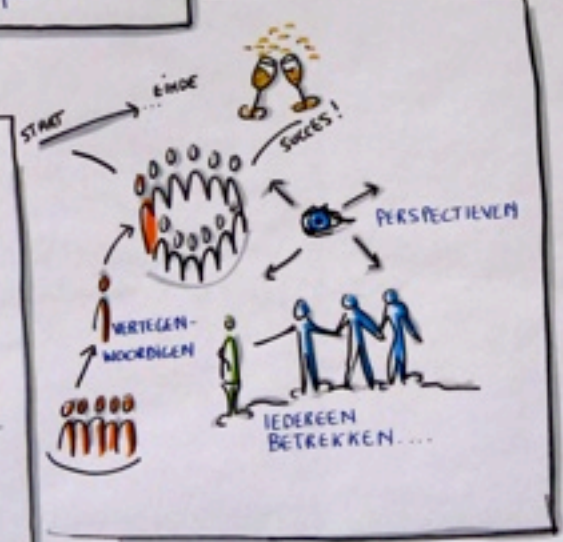
HOE JUISTE
KENNIS (BRONNEN)
VERZAMELEN &
BEHEREN?

ROL VAN DE
PROFESSIONAL
BELEID
GRENZEN

WAT IS
ESSENTIEEL
IN HET OVERSTIJGEN VAN
BELANGEN?

HOE DRAAGVLAK
CREEREN?

ONDERZOEKSGROEPEN

WAT IS DE ROL
VAN HET
MIDDENVELD?

PARTICIPATIE? HOE WORDT
EROVER
GESPROKEN?

HOE STIMULEREN
OM
ACTIE
TE NEMEN?

? VERHOUDING
PARTICIPATIE
COMMUNICATIE
INSpraak
DIALOG

Tapis Plein

Bijna gestart op de schoolbanken: enkele enthousiaste tieners die in Brugge (inter) actief wilden werken rond de beleving van erfgoed. Inmiddels uitgegroeid tot een toonaangevende organisatie die inspirerend werkt voor vele anderen.

Levend Leuven

Een koepelorganisatie van een aantal pluralistische cultuurhistorische verenigingen en een vijftal actieve buurtcomités die de handen in elkaar hebben geslagen en pleiten voor een grotere betrokkenheid en participatie van de Leuvense bevolking bij grootschalige bouwprojecten.

De Genks. Wij maken de stad

Een strategisch stadsproject met als focus een nieuw samenlevingsmodel voor een multiculturele stad

Een toekomstprogramma voor Schorvoort

VormingPlus Kempen en de stad Turnhout sloegen de handen in elkaar om de bewoners van de wijk Schorvoort helemaal zelf de toekomst van hun buurt te laten vormgeven.

Antwerpen aan 't Woord, Aanleg Groenpark in Ruggenveld – Boterlaer

Of hoe bewoners en gebruikers actief werden betrokken bij de opmaak van een Ruimtelijk Uitvoeringsplan voor een gebied zo groot als een dorp.

Natuurgebied De Wijers

14 Partners hebben de handen in elkaar geslagen om natuurgebied De Wijers, het grootste vijvergebied in Vlaanderen, duurzaam uit te bouwen.

Stadslabo Leiden

Stadslab Leiden is een 'werkplaats voor de creatieve stad', een organisatie van professionals die zich vrijwillig inzetten om Leiden als cultuurstad en kennisstad nóg vernieuwender, ondernemender en spannender te maken.

Positieve revolutie Nu

Of hoe jongeren willen inzetten op talent in het onderwijs en hier in een razend tempo resultaten boeken.

De Oostendse Velodrome

Of hoe 'hangjongeren' een stadskanker transformeren en nieuwe energie door de stad laten gaan.

Ledeberg leeft

Een stadsvernieuwingproject in Gent: top-down maar door de actieve inbreng van de bewoners bijna bottom-up: hoe een wijk leven kan.

Bewoners maken de wijk

In Antwerpen Noord wonen mensen met een hart voor hun wijk en voor mekaar. Zij hebben ideeën, plannen en dromen voor de wijk en het samenleven. Het project "Buurtschatten" daagt ze uit om dit te realiseren. Het gaat over initiatieven in de buurt die door bewoners zelf worden opgezet, zoals bv. 'actie ruim de drugspuiten', 'wakkere burger', de 'rup maquette'. Buurt- en opbouwwerkers helpen mensen bij het realiseren van hun ideeën. Ook andere organisaties en het beleid worden

benaderd om tot oplossingen te komen. De bewoners blijven echter altijd eigenaar van hun initiatieven.

Jong Pfizer

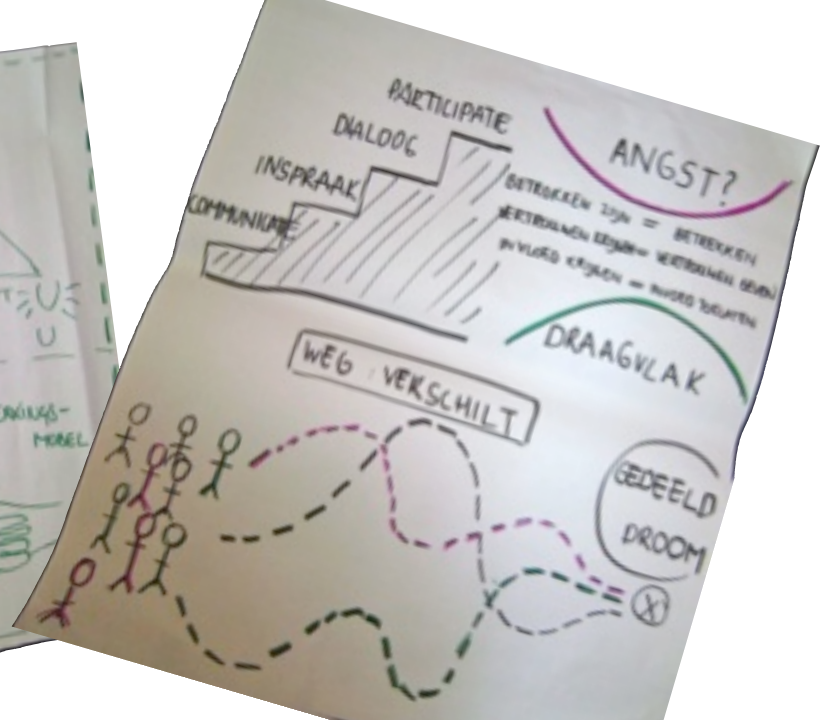
Wat a-typisch in het rijtje maar net daarom zo verduiveld interessant is het verhaal van *Jong Pfizer*, een groep werknemers die zich binnen dat grote bedrijf hebben verenigd om hun stem te laten doorklinken in het beleid van hun productiesite! En met succes: hoe ze dat gedaan hebben verneemt u op onze conferentie.

Vanonderuit!

En dan *Vanonderuit!* uit Mechelen: met zo een naam kan je niet ontbreken op onze conferentie natuurlijk. Vanonderuit! staat voor inspraak: burgers die zich kunnen uitspreken vóór beslissingen worden genomen. Voor een goed en doorzichtig bestuur, dat ook sociale en duurzame beleidslijnen trekt en zich voor vernieuwing durft openstellen. Doelstelling: ijveren voor een stad en een toekomst van iedereen.

⊕ Wat is de mogelijke rol van het bestaande middenveld?

⊗ Hoe je doelgroep bereiken en betrekken?

⊗ Hoe krijg je participatie op de politieke agenda? Hoe overtuig je hen van participatieve besluitvorming?

① Succesvol

- komen tot gemeenschappelijke visie
- waarderen van ieders inbreng
- passie bij betrekkenen, deelnemers
- alle stakeholders bij betrekken
- leiden tot resultaat (bij voorkeur)
- participatie ook als doel of zich beschouwen, niet enkel als middel

② Allianties leiden tot

- meer draagvlak
- beter resultaat
- meer impact

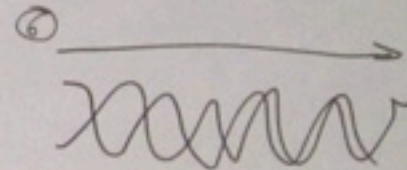
③ Transparantie over manier van medebeslissen

④ Rol middenveld

- indien representatief, dan waardvol
- + aanvullend bottom-up
- hoe verder overhand verwyderd van burger, hoe moeilijker ind burger erbij betrekken

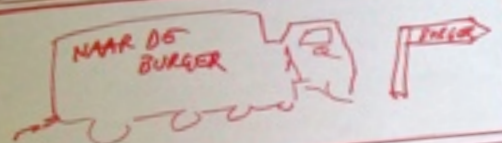
⑤ Hoe doelgroep bereiken/betrekken

- naar doelgroep toegeen; hoe ergeen
- via middenveld
- inspreken of bottom-up acties

Impulsiviteit avb.

V E R N I P E R N G

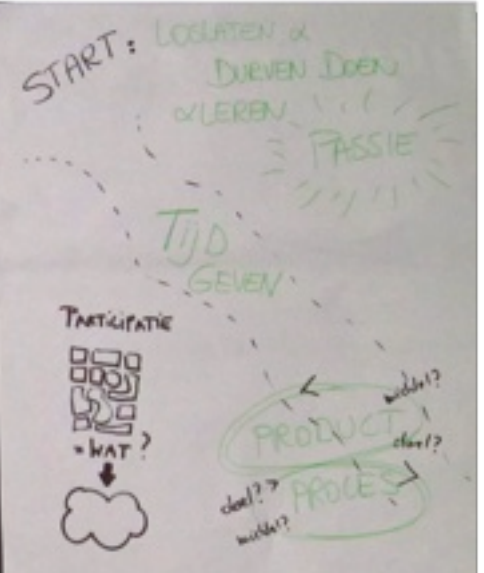
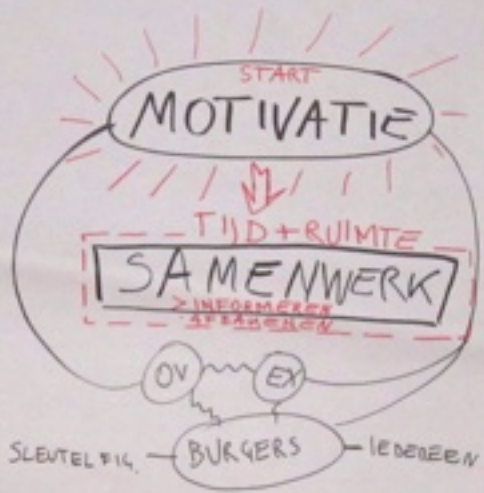

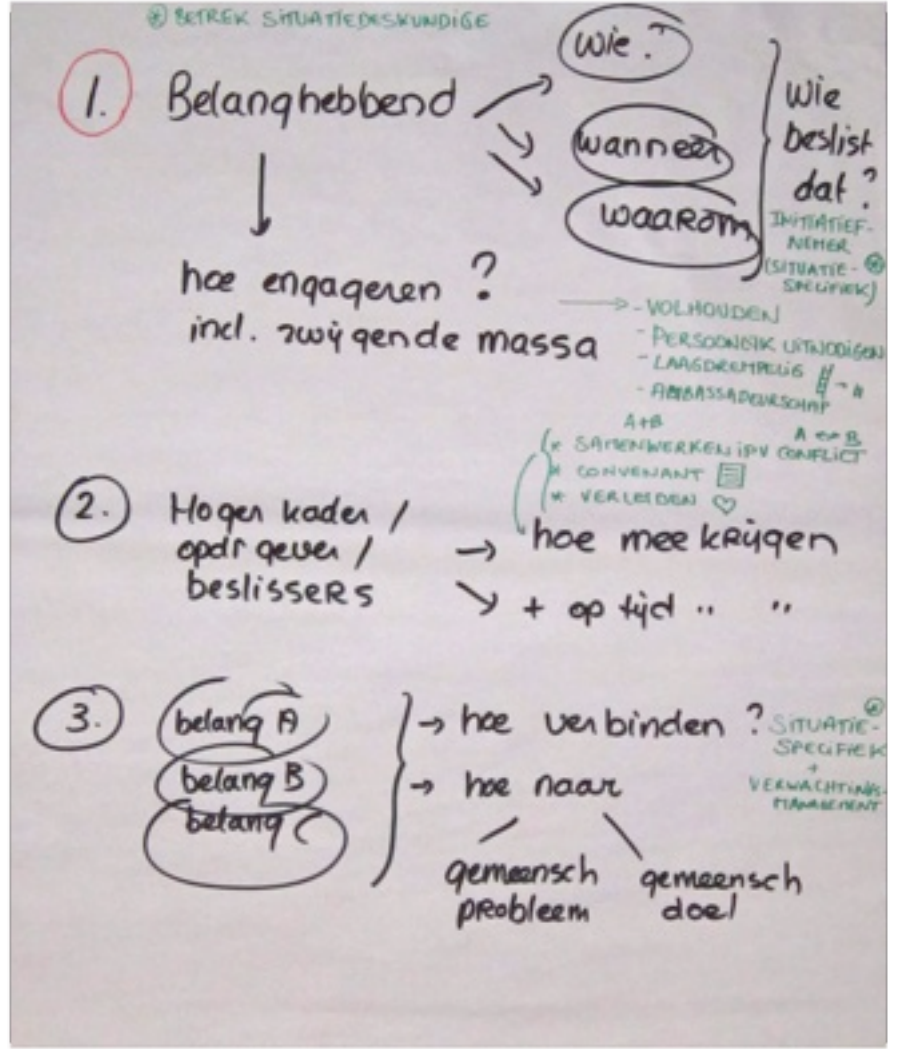
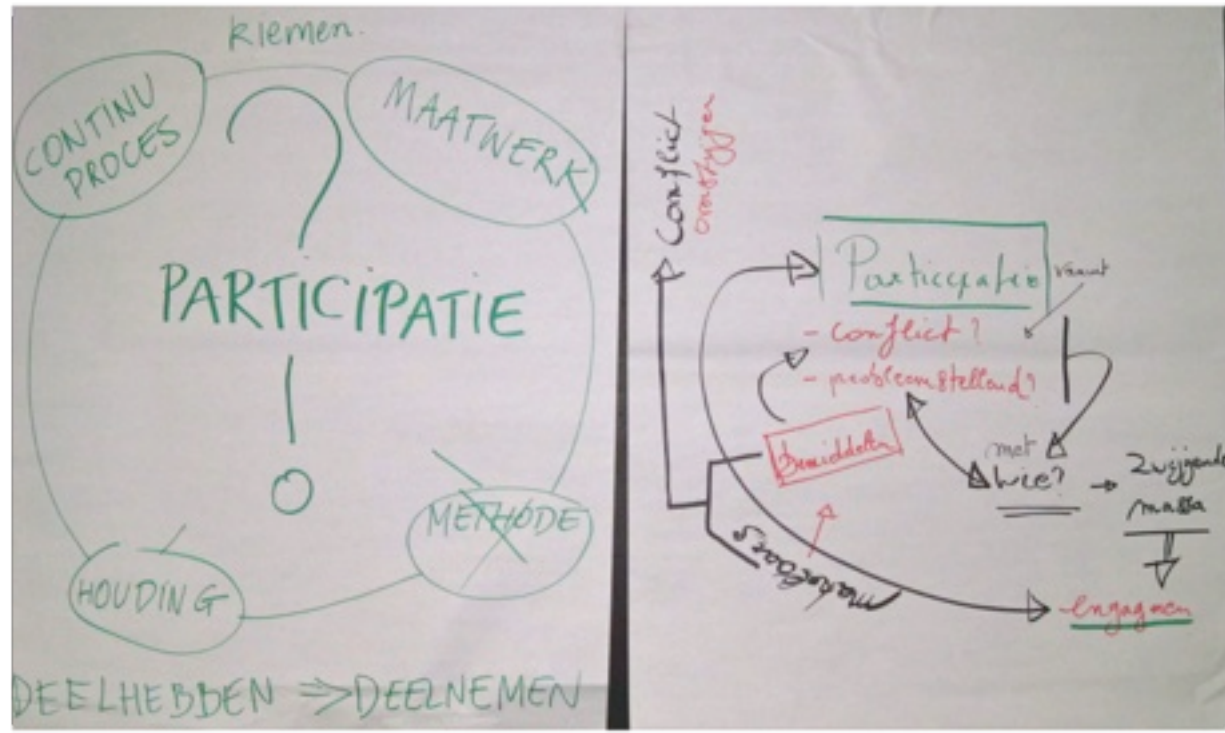
VERANTWOORDELIJKHEID? LOOPT OP WIELTJES!

WANEER?

- 1) MUTTIG
MAATWERK
- 2) STARTEN
SCHAAL? TE LAAT?
- 3) JUISTE DOELGROEP
BESLISSERS
+ EXPERTEN
+ BEVOLKING
= PARTICIPATIE

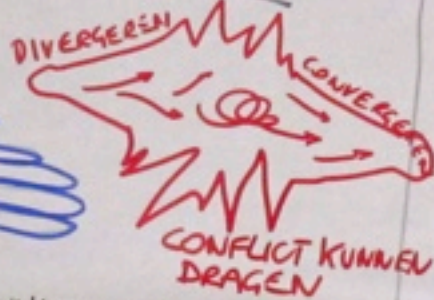

GELIJKGESTEMDE
ZIELEN

POSITIEVE
DRIVE

VERTROUWEN

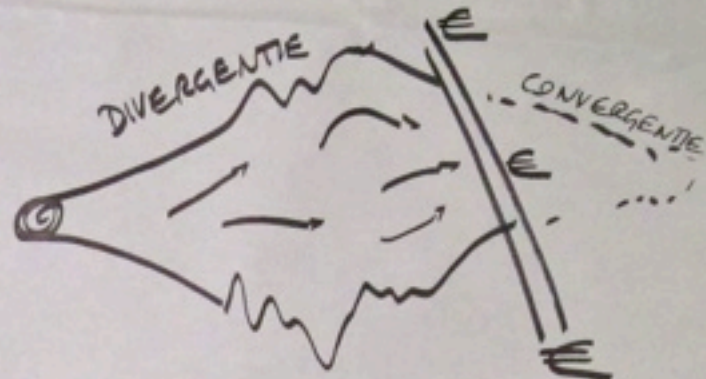

AUTONOMIE VAN GROEP
EN PROCES

RICHTING ZELFORGANISATIE (?)

CONTINUITZELT

DOOR VERBINDING TUSSEN
MENSEN

STERKE
BELANGEN BLOKKEREN

GROEIEN VANUIT DE BASIS. HOE ORGANISEER JE PARTICIPATIE VAN ONDERUIT?

